

ACC. N:R M. 16218:1-18.

Landskap: Skåne Upptecknare: Ulla Malmström, Anderslöv
Härad: Vemmenhög Berättare: " " "
Socken: Gyröby Berättarens yrke: fröken
Uppteckningsår: 1964 Född år 1916 i Gyröby

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Sol och andra finrum. s. 1-18.

LuF 112

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M. 16218:1.

Sat och andra finrum

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Denne gård som jag påminnan skall om tala
heter Tuna gård Grönby n: 22 och är på
75 kommunala prinner. Bredställets jord-
delarna som jag här omkallas är
följande.

Grönby

1. Aben Anders flannan Åker 1850-1878
dass dotter som gifte sig med en
Lantbrukare Nils Nilsson ifrån Bedinge
1878-1927 de en dotter där Anna
som i sin tur gifte sig med en
Bondeson ifrån en gård här i byn som
heter Yarnen han heter Olof Olsson bor
ännu i en villastuga i intill och är 84
och fyller 79. De mälarna gården på
år 1941 till "Olof" nyss som
bändig ifrån denne skötselgård
vars namn är Eric Persson som köpte
gården 1960 och brukar den ännu.

4/12-64

ACC. N:R M. 16218:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Salen på denna gård Tuna har allt sedan gården byggdes funnits och kallas sal än i dag.

Då gården är gammal sedan mitten av 1800 talet och kanske längre tilltaka den östra delen av boningslängan är byggd då det uppfördes så kallad klinkeräggar med korsvirke trä m.m. vad gammalt tillhör.

I ömigt finnes alla rummen från från Öst till Väst och de är från östra längans bredd alla de är under örens och ägaras skriften men och mindre moderniserade och ändrade allt eftersom sägarna har behövt om murrats.

Rummens benämningar ifrån
äldre tider kallades räknad ifrån Öster
Gavelrummet, Salen, Röda rummet
Fridgårdsgången + Timfärstuga, Matrum,
Sovrum, Folkastua + Sprickkammare
Vardagsingång + Kök, Trill och Bakstuga.
Detta framgår av medföljande teckningar
och där är namnen på rummen något
omändrade.

Salen har säkerligen varit med ifrån
början och där är knappast något
förändrats på stilen. Längd och Bredd
den är nog samma lik. Där har ju
lagt nya tak. Först var det halmtak
sedan spåntak och nu är där eternit,
elkrändigt på din gamla längan.

Bäsku, bakstua - köstekammare, sommarstua
allt här här funnits i denna gård.

Bäsku var ett rum eller utrymme
där stora matförråden förvarades i
sina respektive salteter, dricka i
stora träkanna, saft och sylt och
vill saltade i olika träbaljar.

"Bagestuan" var i yttersta ändans västra
del, där var där en stor ugnsmurad
bakugn inmurad i en stor fypent
med en rökgång till skorstenen.

Bredvid var där en öppen plats eller tom
rumm där "bagebued" bakbrädet kunde
finnas där skulle ju vara lagom värme
att degen kunde jäsa färdig.

4 Där var där i allmänhet en murad
bräddgryta också i detta rummet och så
plats för diverse bräddbaljar och m.m.

Detta rum eller utrymme fanns för
till för 3 år sedan då allt ändrats
om, och ett badrum är i stället för
balkongen, men tillgrytan och till
stugan är där för men moderniserad.
Röste kammaren var ej i själva lösnings-
längan, den var ett rum skat inmen
för porten till väntan. Den var muret
på så vis att det skulle vara brandfritt.
Dörren var en massiv plåt dörr och det
hela mycket stabilt. Här förvarades
allt gammalt hemvärn linne gamla
täckor, ribben, alla helgedagskläder
Allt inpackat med gamla mel-
medel. Som gärna allriq fick luktnas
Då det var ganska varmt lukt när det
var finare lyagille eller kyrkliga
tillställningar, alla luktar utav naffelin.

Sommerskuan eller Viët gärdsskummet
var ett rum som sette mot trädgården
och gick vanligen ej att elda i därav
namnet där var ju nog lite fin möbler
av skilda slag det fanns nog bra på
många gårdar ännu, Det är nog om-
ändrat till saling eller gästuum.

Lä vi förstås sommerskuan i kirstekem-
mare har bra helt olika sorters rum.

Slår på denna gård har sommerskuan benämnt
trädgårds gård och heter än i dag så
men ändrades delvis som stegs gärdskot.

Salens upprättning är just nu ingen alls
men där har funnits en kasettugn en liten
rund och vars gästskel var glaserade
eldfasta plattor med smälade blom-motiv
Denna eldstad skaffades nog på början av
1900 helt dens förrinnan fanns ej eldstad där

Belysningen i salen var från den
äldre tiden medels en flogenslampa
som hängde i en mörk krok i
den ene hjälken i det ene hörnet
nästan. Elektriciteten kom nog till salen
ej förrän vid eller strax efter den värld-
kriget 1919-1920. Så där var ej elektriskt
i hela längans ifrån början.

Tapeter har där aldrig funnits på
denna sals väggar. De äro målade
med några slag målning eller arktyck
föreställande på de 3 väggarna. En på
väggen till vänster har en riktig
ram men den också målad. På den ene
väggen föreställer tavlan Gripscholsms slott
på de andra 2 väggarna är det motiv
ifrån Almsunden och ett slott i Tyskland.

Det var en gammal bygdemålare i finsk
början som målade ut någon slag
tryckta fotografier eller andra plancher.
De har beaktats på en gång på 20-talet
av en målare som hette Ellberg var
målare stället lever kvar ännu med
det Ellbergs målarnamnet & ryktet.
Finnerna kvar ännu.

Den 4 raggens den med eldstade på
var eller är målade i blomster ränder
eller något dityd.

Skålmålar är visserligen förblek-
nade men finnerna levande i gammalt
skick så de hela syns mycket bra.
Tak är målade gult och bjälkar
fönstern de som finns de gamla är
ganska sneda liksom dörrarna.

ACC. N:R M. 16218:9.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Möbler och allt vad som där
Nillehøns kan jag ej beskriva
där har allt sedan jag minns
stätt varit med Nillehøns och
diserse gamla möbler och nästan
hela rummets är så att säga en
förvaringsplats för allt som skall
finnas någon stans.

Polen andrändes förs i tiden då det
var högtider och andra fester med
bygghallen och och allt sådant.

Då var där mycket långbord med
hemvädda dukky och allt silveret
var säkerligen framlockat i från
kistekammaren. Den var nog en
säl som andrändes såväl i gläde
som i sorg.

I dessa tiden andrändes den ej till
bejudningar. Skurna firas så gott
som alla andra bevakelsedagar
på förkyrda lokaler bygdegårdar
och liknande. Det beror nog på
att tiderna äro på helt annat vis
det finns ju ej någon tjänare utan
allt skötes utan huset folk med hjälp
10. av praktiska hjälpmedel såväl ute som inne

Salen andröändes nog många gånger
som sorplets vid sommertid och
gärna vila husfaderen gärna middag
vid den varma Erstiden där.

Vigselrum och dylikt har nog oftats
värt i kyrkan men barn dop har
där nog värt en o annan gång.

För i tiden såades det i salen och
oftas på vägen då allt togs ut och
golvet skuddes och allt skulle vara
grundligt genomgått en gång om året.

Det är allt sådant en förgänges tid
just här men på mine håll göres det
än i dag.

Enrummens möblemang var gärna lite
finare möbler, kanske äroda saker.

Ofta var det hemmagjorda möbles
kakmatta en lite fastmans-soffa med
ribnade ben av finare träslag, gärna
då av alm eller valnöts trä. Då var
det i regel hemvärds överdrag och då
en spegel på väggen. På 1940-talets början
var det många odalbönder som for till
närmaste stad och köpte finare byger
till överdrag, sidenbrokade. Ganska ofta
med lite gult inslag och på bröst
delar med målade guldreänder på.

Möblerna har nog oftast bytts ut med nya
matrums möbler och då har dessa funnit
en lämplig plats i Folkakulan eller numera
Dagligrummet eller vardagsrum. Gamla
12. möbler har kommit till heders i baren

kammare eller i flickrummet och ännu
sämre behag har pyntets ögon och kommet
i dräng o pig kammarna.

Så har pyntets alltid så gott som.

Men där de som gjorde 2 gavelrum
till ett stort rum. Tiderna har alltid
varit önskan bra och dära och allt-
efter de förändrades skiftades längans
inordning helt med. Men så blev där-
en ny så kallad glansid för bonden
och då kom där alltid något nytt
med nyköpta möbler, mattor, gardiner
och nya tapeter m.m.

Tapeter kom på allt som de kom i handeln
belysningen moderniserades och värm-
ledning lades i hela längan numera är
det ju oljan som trätt allt annat ut
världens spåra om eldstäder.

Förbindelserna med staderna var nog ej av betydelse för omdaningen av lantbefolkningen. Men det finns nog inte varstans gäma möbler i från de stora herrgårdarna som numera står tomma och öde. Ja just nu har gäma högre militär de öde "stott" och bor där och på så sätt kommer de lite till på sådana gårdar igen.

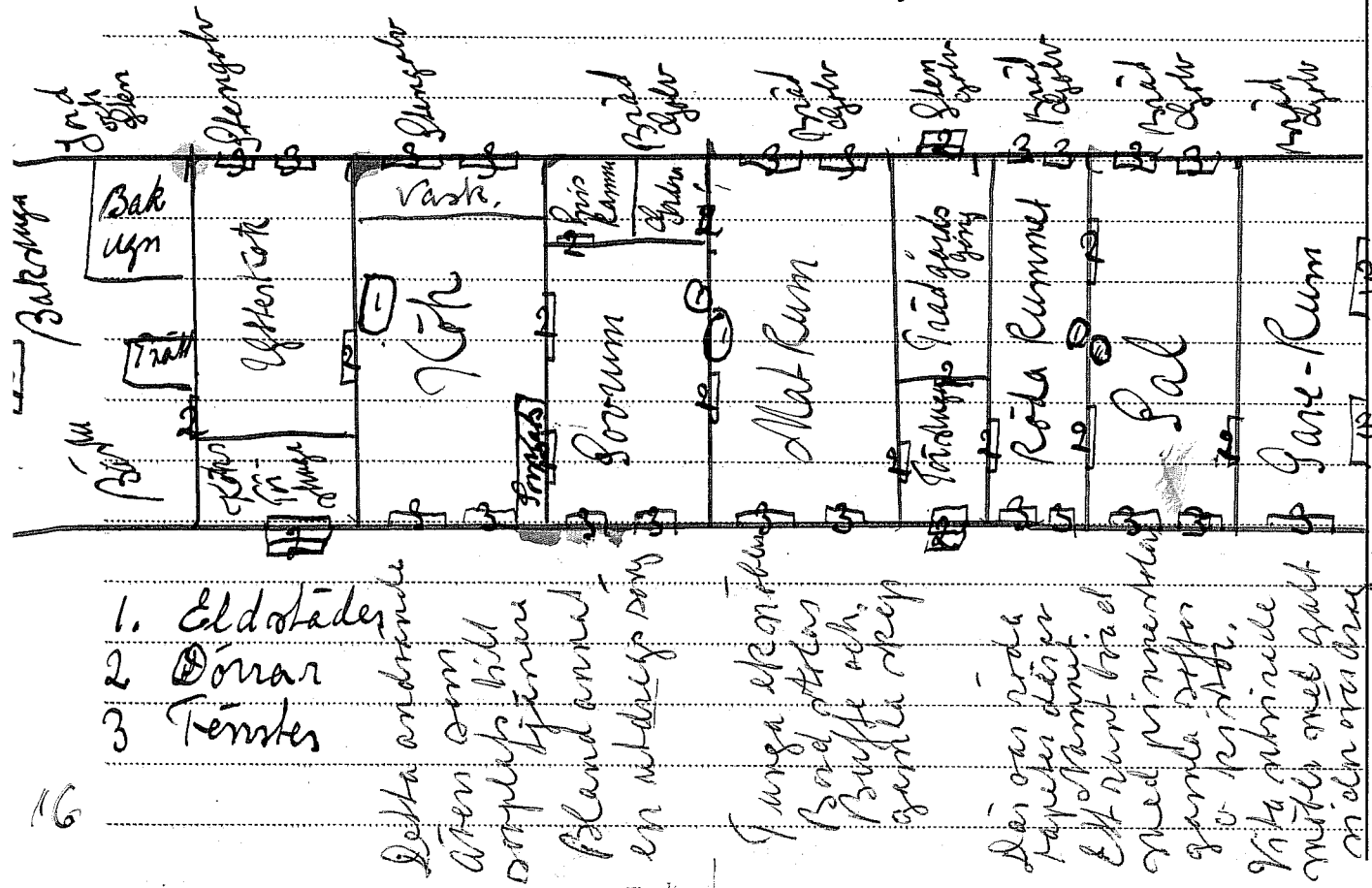
Ungämesrännarna blev allt som tiden flykt framåt ingen skillnad så gott som mellan tjänstefolk och husbondfolk och nu glara var och en sig själv så det är inte något besvär med de olika kosthåll som fanns för.

Ägna rum åt hemmasvarede barn blövs
fäst på 1930-40 talet vanligt och då
ändrades gärna gärdstängan sitt
utseende på så vis att där byggdes
en slags frontenett eller utbyggnad
på taket och en hall med anbyggd
kappa ledde upp till ovanvåningen
det så kallede gamla luftet. Och där
blev då gärna sovrum eller gästtrum
därupe. Öfvert efter red och ligenhet.

Bruket att ha större fester gjorde nog
sitt med att möbler och metten m. m.
mändrades helt. Det blev fåtöljer
och bord med lampetter i hörnet och
läslampor lide valdans när inte dessa
fester hölls i hemmen kunde det lämpligen
ordnas så. De stora gästbuden fuser

15 ej ihop med bondesammens möteringen

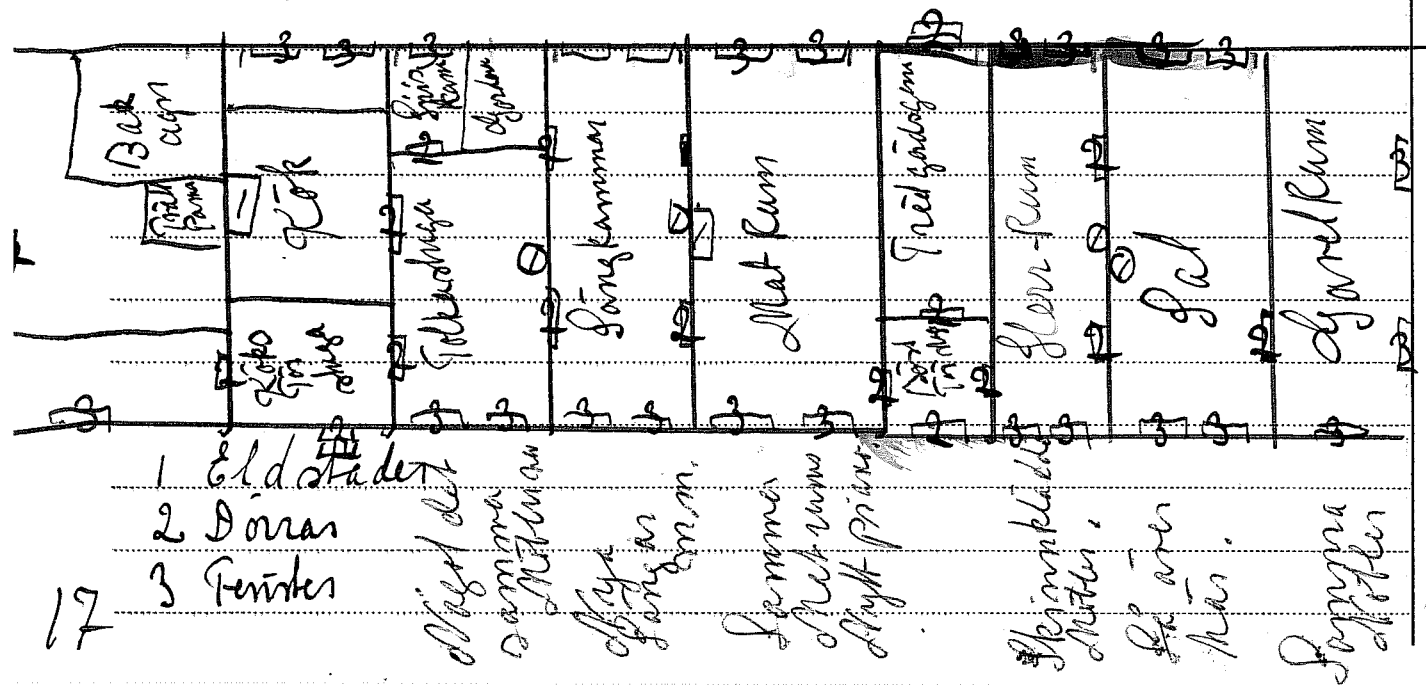
Guna gård stjern kette då Skils Skilman
kem från Bedinge och gifte sig med dotter
till Anders Hansson ungefär år 1878.
På här såg då Enheten nästan alla ut.

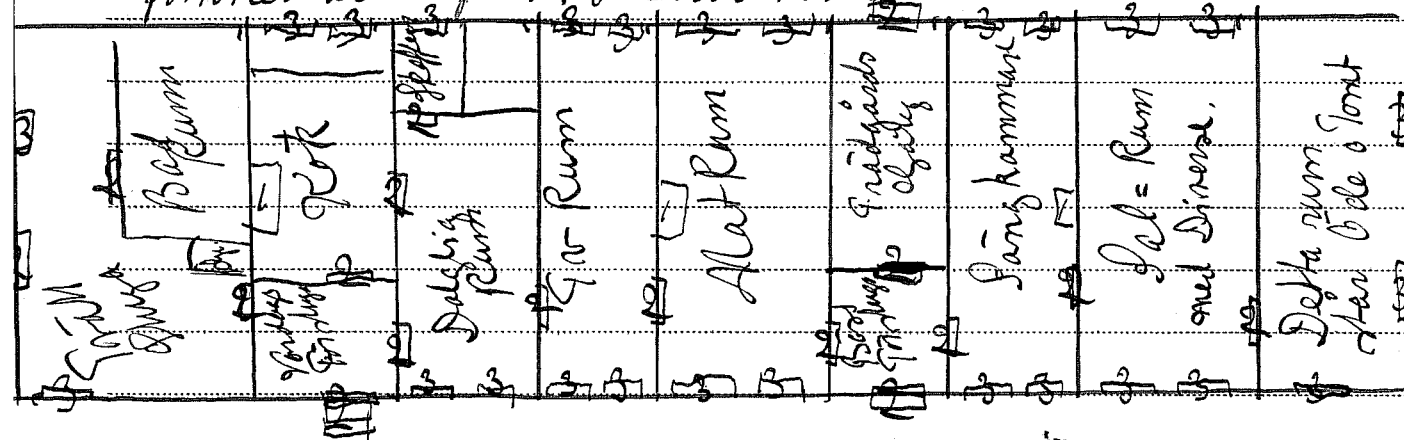
ACC. N:R M. 16218:17.

**FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND**

Tuna gård Ågerm då Olof Olsson kommen
ihän en gård benämnd Vårren här i Grönby
Han gifte sig till gården med dotter Anna år 1928
och bodde där till år 1941. Samma förtä o lönas
men med nya möbler lifte här o där och nya tapeter
men annars ganske likt. Därers halmtaket ned
och span färdig ären och Eternit de rista ärd.

Tuna gård nuvarande ägare är systerson till
Olof Olsson och heter Eric Persson. Han har i ordning-
ställt en del av rummen med slita dörrar i enoändigt
dubbelkopplade fönster till en del ljusa tapeter nya möbler
badrummet modernt kök mm. men själva källaren
är oförändrad till yttre delen och såsom framgår nedan
finnes alla fönster & dörrar kvar.

- 1 Eldstaden
- 2 Dörrar
- 3 Fönster

öfver hela
Matkammaren.

Fönster
kammaren med
TV m.m.

öfver mat-
rummet
dörrar har
gjorts.

öfver
Sängkammaren
dörrar till källan

För källan
och Dörrare

Sängkammaren